

Országos Statisztikai Tanács

Titkársága

1024 Budapest, Keleti Károly u. 5-7.

Tel.: 345-6401, 345-6368, Fax: 345-6474

e-mail: ost@ksh.hu

KSH/926-20/2014

Emlékeztető

az Országos Statisztikai Tanács

2014. július 07-i üléséről

	Téma	Előterjesztő
1.	Lezárult az európai auditra való felkészülés hivatalos statisztikai szolgálat tagjaival közös szakasza	Varga Zoltán
2.	Az Elektra rendszer első évi működésének ismertetése és 2014. évi kiterjesztését célzó projekt bemutatása	Kópházi József
3.	Beszámoló a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium adatgyűjtéseinek átvételéről	Szabó Péter
4.	Beszámoló a 2013. évi OSAP teljesüléséről	Varga Zoltán

Az ülésen részt vettek

az OST tagjai, illetve néhány esetben a képviselőtüket ellátó személyek tanácskozási joggal, valamint az állandó meghívottak

a KSH képviselőiben: Dr. Vukovich Gabriella a KSH Elnöke, Dr. Németh Zsolt a KSH Társadalomstatisztikai elnökhelyettese, Dr. Vízkelety Mariann a KSH Jogi és gazdálkodási elnökhelyettese, a KSH főosztályvezetői (vagy helyettesei) az OST Titkárságának munkatársai.

Dr. Bozsonyi Károly az OST elnöke köszöntötte az Országos Statisztikai Tanács tagjait, a meghívottakat és a KSH képviselőit.

Felkérte a napirend elfogadására az OST tagjait. Megállapította, hogy az ülés határozatképes. Majd átadta a szót az 1. napirendi pont előadójának, Varga Zoltánnak.

1.napirendi pont: Lezárult az európai auditra való felkészülés hivatalos statisztikai szolgálat tagjaival közös szakasza

Varga Zoltán a KSH Elnöki főosztályának főosztályvezetője bevezetőjében elmondta, hogy előadásában bemutatásra kerül az audit európai színtere, valamint a HSSZ tagokkal való közös felkészülés.

Ismertette a február óta eltelt időszak eseményeit. Elmondta, hogy az EUROSTAT döntést hozott, elbírálta a szakértők foglalkoztatására kiírt tendert. A tender nyertese egy magyar

tanácsadó cég lett, és ismertté vált a szakértők névsora is. Összesen 20 szakértőt fognak alkalmazni a tanácsadó cégnél erre a projectre.

Az önértékelő kérdőívekkel április végéig kellett elkészülnie a Hivatalnak és elküldeni Luxembourgba, mely időpont kitolódott május közepére. Ennek a KSH eleget tett.

A helyszíni látogatások tervezett időpontja előreláthatólag 2015. április 20-24-ig tart majd, de ez az időpont még módosulhat.

Ismertette, hogy az egy hétig tartó helyszíni látogatás időtartama alatt a Gyakorlati Kódex mind a 15 elvét és mind a 89 ismervét nem fogják tételesen végig nézni. Ezért az ország látogatásra kijelölt szakértők előzetes kockázat értékelést fognak végezni minden tagállam meglátogatását megelőzően a tagállamtól kapott dokumentumok alapján. A helyszíni látogatásra majd 3 fős szakértői gárda érkezik. Újdonságként merült fel, hogy a 3 szakértő mellett egy Eurostatos kolléga is megfigyelőként részt fog venni a látogatásokon. A látogatás szigorúan kötött ütemterv szerint fog lezajlani. Kiemelte, hogy az audit során a hivatalos statisztikai szolgálat tagjait, és adatgyűjtésekkel, adatközlésekkel foglalkozó munkatársait is interjú alanyként meghallgatják. A látogatást követően 3 hónapon belül kell a jelentést elkészíteniük a szakértőknek, és nem a Gyakorlati Kódex elvei szerint fognak értékelést adni, hanem témakörönként.

Elmondta, hogy új elemként jelenik meg egy minőségbiztosítási pont a helyszíni látogatásokat követő értékelések elkészítésében. Az elkészült jelentések minőségbiztosítására egy senior szakértőt alkalmaz a tanácsadó cég, aki a Finn Statisztikai Hivatal egykori elnöke lesz.

Ezt követően áttért a HSSZ tagokkal közös felkészülésnek az önértékelő szakaszára. Ismertette, hogy a felkészülésnek volt olyan szakasza, amelyben minden HSSZ tag érintett volt. Kiemelte, hogy az együttműködés a felkészülési szakaszban rendkívül jó és szoros volt, és fontosnak tartja a szoros munkakapcsolat jövőbeni fenntartását.

Elmondta, hogy volt a felkészülésnek egy intenzívebb szakasza is. 4 hivatalos statisztikai szolgálat tag, akiket a KSH külön felkért arra, hogy az önértékelés szakaszában egy-egy önértékelő kérdőívet töltsenek ki. A felkészülés tervezett, és a terv szerint követett ütemezés szerint haladt. Ez év március végére elkészült a 4 résztvevő tag önértékelő kérdőíve magyar nyelven és a KSH kérdőíveivel együtt került megküldésre május végén Luxemburgba. Ezzel az önértékelési szakasz lezárult.

Ezt követően ismertette a további teendőket a hátralévő egy évben a HSSZ tagjaival.

Elmondta, hogy az auditon túlmutatóan a HSSZ tagok között egy intenzívebb statisztikai szakmai koordinációra van szükség. Ennek első lépése az lesz, hogy a koordinációs kérdőíveket, annak eredményeit szeretné a KSH külön fórum keretében valószínűleg július végén, augusztus elején a HSSZ tagjaival közösen megbeszélni.

Végezetül bemutatta a közös felkészülésből, közös önértékelésből levont tanulságokat, majd a felkért partnerek által megfogalmazott, és a HSSZ-koordinációra vonatkozó fejlesztési szándékokat.

2. napirendi pont: Az Elektra rendszer első évi működésének ismertetése és 2014. évi kiterjesztését célzó projekt bemutatása

Kópházi József a KSH Informatikai főosztályának főosztályvezetője elmondta, hogy előadásában az Elektra rendszer 2012-2013. évi működésről számol be, valamint a fejlesztési projekt céljairól, és a jelenlegi állásáról, kiegészítve egy rövid bevezetővel az előzmények ismertetésével.

Ismertette, hogy a KSH-ban az elektronikus adatgyűjtés 2004 óta létezik. Egészen 2011-ig az első rendszernek különböző változatait üzemeltették. Ismertette ezen időszak jellemzőit, a rendszer korlátait pl. a kérdőívek tekintetében.

Elmondta, hogy 2009-től 2011-ig tartó időszakban fejlesztették ki egy EKOP projekt keretében a jelenleg működő Elektra rendszert. Ennek jellemezője, hogy az első időszakban felmerült korlátok megszűntek, és egy hatékony kérdőív szerkesztővel a kérdőívek előállítás is gyorsabbá, és maga a kérdőív is használhatóbbá vált.

2013-tól indult egy újabb EKOP projekt, amelynek keretében célként fogalmazódott meg, hogy a rendszer elérhetővé váljon a hivatalos statisztikai szolgálat tagjai számára is, tehát külső adatgyűjtők is használhassák a rendszert. Másrészt cél volt az is hogy a felhasználók számára használhatóvá váljon egy korszerű támogató felület, egy ügyfélszolgálati rendszer. Ezek mellett e fejlesztés keretében 50 adatgyűjtés elektronizálása is megtörténik.

Elmondta, hogy a 2004 óta történő változások mellett, a rendszer koncepciója nem változott, tehát a rendszernek továbbra is fő tulajdonságai a kérdőív függetlenség, az xml formátum, a metaadat-vezéreltség, a vékony kliens – alkalmazás szerver – adatbázis szerver architektúra, továbbá az adatbázis szintű integráció a KSH adat-előkészítő és adatgyűjtés szervezési rendszereivel.

Ismertette, hogy 2015. év elejétől fog üzembe állni egy újabb fejlesztésű Elektra rendszer.

Ezt követően az elektronikus adatgyűjtési rendszer (KSHXml, Elektra rendszer) használatára vonatkozó információkat mutatta be grafikonok segítségével.

Majd bemutatatta az EKOP 2A2 project főbb céljait. Ezek között a legfontosabb, hogy elérhetővé váljon a rendszer a hivatalos statisztikai szolgálat tagjai számára, cél a KSH honlap fejlesztése, Contact Center létrehozása a hivatalos statisztikai szolgálat adatszolgáltatói és a KSH adatainak felhasználói részére, üzemeltetési infrastruktúrafejlesztés, a rendelkezésre állás szintjének emelése és teljesítmény növelése. Ezt követően bővebben ismertette a project céljait, valamint ábrák segítségével bemutatta és ismertette a KSH Elektra rendszer működését és az EKOP 2A2 project általi fejlesztés eredményét, valamint a létrehozandó Contact Centert is.

Elmondta, hogy a harmadik nagy feladat a külső adatgyűjtések elektronizálása. A project keretében 50 adatgyűjtés kerül elektronizálásra. Ebből az 50-ből 31 a KSH adatgyűjtése, 18 az NFM adatgyűjtése, és 1 a NeKI adatgyűjtése. Végezetül ismertette a project költségvetését és mérföldköveit.

Dr. Lajtai György (NGTT) kérdése arra irányult, hogy az előadásban ismertetett több százszázados adatszolgáltatás kifejezetten az elektronizálás következménye volt, vagy ezek korábban is léteztek csak más rendszerben szolgáltatták az adatokat, ha pedig ez új többlet adatszolgáltatói kör, akkor kikből kerültek ki.

Kópházi József válaszában elmondta, hogy amiről az előadásában beszámolt az mind az elektronizálásra vonatkozott. Az adott adatgyűjtések korábban is megvoltak, csak papír alapon gyűjtötték az adatokat. Előadásában az elektronizálás arányait lehetett látni.

Dr. Vágó Szabolcs (AKI) kérdése arra terjedt ki, hogy az elektronizálással mennyire lehet tapasztalni az adatszolgáltatói fegyelem javulását, a válaszolási arány javulását.

Kópházi József elmondta, hogy a rendszer üzemeltetéséről és az adatok beérkezéséről rendszeres beszámolás történik a KSH Elnöksége felé. Tapasztalatai szerint a válaszadási fegyelem erősödött az Elektra alkalmazásával, és a visszajelzés is megtörténik. Összességében látható, hogy a beérkezési arányok javultak.

Dr. Vukovich Gabriella elmondta, hogy határozottan javultak egyrészt a beérkezési arányok, másrészt a határidőre történő beérkezési arányok is. Mindig van egy sürgetési szakasz, mert mindig van egy késedelmes mennyiség az adatszolgáltatások tekintetében, de ez is csökkenő számot mutat. Elmondta, hogy sokkal egyszerűbb az elektronikus kérdőívek kitöltése, mint a papír alapú kérdőívek kitöltése. Az Elektra rendszernek van egy nagyon jól alkalmazható nyilvántartási része, ami folyamatosan monitorozza, hogy honnan, mi érkezett be, illetve automatikus sürgetési funkciókat is tartalmaz. Elmondta, hogy összességében az adatszolgáltatók általában kedvelik a rendszert, mivel a kérdőívek egyszerűsödtek.

3. napirendi pont: Beszámoló a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium adatgyűjtéseinek átvételéről

Szabó Péter a KSH Szolgáltatás- és külkereskedelem-statisztikai főosztályának főosztályvezetője előadását a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium adatgyűjtéseinek átvételével kapcsolatos előzmények ismertetésével kezdte.

Továbbiakban rátért az adatátvételek előnyeire, úgymint a javuló adatminőség, konzisztencia, az adatszolgáltatói csökkenő teher, egységes adatszolgáltatási rendszer.

Elmondta, hogy ez rövidtávon igen jelentős fejlesztést igényelt a KSH részéről, a teljes rendszer integrációt 3 év alatt tudja majd elérni a Hivatal.

Ezt követően ismertette az elmúlt egy év feladatait, az NFM és a KSH közötti együttműködés lépéseit. Az egyeztetések végén 2014. február 21-én megállapodás jött létre közfeladatok tartós jelleggel történő átadásáról-átvételéről az NFM és a KSH között.

Bemutatta a további feladatokat. Az OSAP keretein belül, az NFM fejezetében 29 adatgyűjtés szerepel, 17 NFM adatátvétel HSSZ más szerveitől (főleg KSH). Teljes statisztikai munkafolyamatot a KSH végzi el az NFM irányításával pl: adatszolgáltatói kör kijelölése, adatgyűjtés és szervezés, ellenőrzés, feldolgozás, publikációk, adatátadás, nemzetközi adatszolgáltatás, elektronikus adatgyűjtő és feldolgozó rendszer kifejlesztése és üzemeltetése, döntéstámogatás, egyedi kérések teljesítése.

Kiemelte, hogy a 2014. évi OSAP-ban az adatgyűjtések az NFM fejezetében maradnak, de 2014-től már a KSH-ba érkeznek az adatok és itt történik a feldolgozás.

Ezt követően előadásában ismertette a további feladatokat, mint a Delta Informatika Zrt. által feldolgozott NFM adatoknak a migrációja, adatbázisba szervezése, a minisztériumi standard adatigények biztosítása, az NFM hozzáférése az egyedi adatokhoz, az NFM OSAP adatátvételeinek feldolgozása, a Minisztérium adatátadási, nemzetközi adatszolgáltatási feladatainak ellátása, publikálás (évkönyvek).

Előadásának befejezéseként kiemelte, hogy az NFM és KSH között létrejött együttműködés egy újszerű helyzet, evolúciós lépés a HSSZ hatékonyságának növelése szempontjából.

Elmondta, hogy az eddigi tapasztalatok összességében igen pozitívak, követendő példa lehet a HSSZ többi tagja számára is, mivel az adatminőség, konzisztencia javul(t) és az adatszolgáltatói terhek csökkennek.

A 'minisztérium: adatgazda – KSH: üzemeltető' működési modell egy jó kompromisszum mindkét fél számára. Érdekes tapasztalatként emelte ki, hogy egyfajta szolgáltatói szemlélet

alakult ki a KSH-ban mivel csak szakmai javaslatokat tesz a Hivatal, az adatgazda dönt mindenben. Az egyedi adatok igénye a további integráció szempontjából kihívást jelenthet.

Kneisz Ferenc (NFM) megerősítette az elhangzottakat. Kiemelte a KSH részéről nyújtott rugalmasságot az egyeztetések során, másrészt, amit még fontosnak tart kiemelni, hogy a 2014. évi eredmények beérkezésével tapasztalták, hogy az adatok minőségileg javultak és reméli a további sikeres együttműködést.

4. napirend pont: Beszámoló a 2013. évi OSAP teljesüléséről

Varga Zoltán a KSH főosztályvezetője bevezetőjében elmondta, hogy az auditra való felkészülés hívta fel a figyelmet arra a hiányosságra, hogy az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program értékelése eddig nem történt meg. A napirendben elhangzottakkal a KSH e hiányosság pótlására tett kísérletet, egy átfogó kép adásával a 2013. évről.

Elmondta, hogy az előadás alapja egy önértékelés, amelyhez a szükséges információkat a hivatalos statisztikai szolgálat tagjaitól gyűjtötték be, egy rövid kérdőív segítségével.

Előljáróban elmondta, hogy az összefoglalás csak az OSAP-ban elrendelt adatgyűjtésekről szól.

Ismertette, hogy a 2013. évi OSAP-ot a 2012. évi 340/2012. (XII.5.) Korm. rendelet rendelte el, amelyben összesen 262 adatgyűjtés és 94 adatátvétel megvalósítását rendelte el a Kormány. Ezt követően ismertette az összefoglalót.

A teljesülés, mint kérdéscsoport arra vonatkozott, hogy az előbbieken számszerűsített adatgyűjtések milyen arányban valósultak meg. Ábrával szemléltette a beérkezés és feldolgozás arányának intézmények közötti megoszlását.

Az adatok hasznosulása is egy hasznos információ, hiszen a statisztikai adatgyűjtésnek nem elsősorban az adatgyűjtés megvalósulása a lényege, hanem hogy a begyűjtött adatokból információkat tegyenek közzé az adatgyűjtő szervezetek. A kiküldött kérdőív felmérte, egyrészt hogy mely szervek, intézmények a leggyakoribb használók, másrészt az adatközlés mely formáját alkalmazzák a leginkább. Ábrán bemutatta a levont következtetéseket.

Majd kitért a kérdőív következő fontos kérdésére, az adatvédelemre, majd a minőség kérdésére, és a módszertani dokumentumok meglétére is.

Végezetül ismertette az értékelés során megállapított hiányosságokat és a jövőbeni fejlesztéseket. Hiányosságként elmondta, hogy több hivatalos statisztikai szolgálat tagja jelezte, hogy az adatszolgáltatói kör kijelölésével kapcsolatban bizonytalanság merül fel, sok esetben nagyon tágan határozzák meg az adatgyűjtésre kijelöltek körét, és ehhez képest, akiknek a kérdőíveket ténylegesen kiküldik az sokkal szűkebb kör. További általános hiányosságként szűrhető le, hogy az adatszolgáltatók felé ritkán történik meg a visszacsatolás, de ebben a KSH-nak is van pótolni valója.

Általános tapasztalat az, hogy szükséges lenne áttekinteni az OSAP keretében kiküldött kérdőívek szerkezetét, tartalmát. Ezt a KSH-nak közösen kellene megtennie a hivatalos statisztikai szolgálat tagjaival (s ez a tevékenység része a szorosabb HSSZ-koordinációnak).

Lajtai György (NGTT) az adatok hasznosulása kapcsán javasolta, hogy a KSH honlapján jelenjen meg egy olyan felület, amely hozzájárul a nemzeti és az európai szintű szociális párbeszédhez, illetve azokhoz szolgáltatókat adatokat. Ennek a tematikájához szeretne az érdekképviselő nevében majd javaslatot tenni.

Dr. Vukovich Gabriella elmondta, minden olyan tematikus összeállítás, amely konkrét felhasználói célokat szolgál nagyon hasznos. Amennyiben megküldik a javaslatot, az OST

áttekinti, megvitatja, hogy milyen adatkörökre, mely szervek által gyűjtött adatokra vonatkozik és tervezi, hogy kialakít a honlapján e témában felületeket. Hozzáfűzte, hogy más – felhasználói oldalt képviselő – OST tagnak is lehet hasonló javaslata.

Dr. Nagy Tibor (Legfőbb Ügyészség) javaslatot tett az adatok hasznosulása tekintetében. Elmondta, hogy a kérdőív elsősorban az adatkérésekre vonatkozott. Azt tapasztalták belső statisztikák alapján, hogy 2003-ban volt a Legfőbb Ügyészség felé irányuló adatkérések száma a legmagasabb, azóta folyamatosan csökken. Ennek az az oka, hogy az Ügyészség a honlapjára elhelyezi azokat a statisztikai adatokat, amelyekhez főleg a média fordul. Korábban a média volt a legnagyobb arányban az adatkérő, mára valóban a közigazgatási szervek és a kutatók azok, akik nem találják meg azokat a statisztikai adatokat, amelyre szükségük lenne, és ezért fordulnak a szervhez. Az észrevétele tulajdonképpen arra irányul, hogy a hasznosulás során érdemes lenne valamilyen módon vizsgálni azt, hogy az elmúlt időszakban például az elektronizáltság kapcsán hogyan változott a hasznosulás.

Dr. Vukovich Gabriella az OST ülés lezárása előtt elmondta, hogy az ülés elsősorban tájékoztatási célt szolgált, hogy az elmúlt ülés óta felgyülemlett információkat megossza az OST tagjaival. Ismertette, hogy a következő ülés szeptemberben lesz, amely az OSAP-ról szóló szavazást is tartalmazni fogja. Ezért kérte az OST jelen lévő tagjait, hogy feltétlenül vegyenek részt a legközelebbi ülésen, hiszen akkor határozatképesnek kell lennie az OST-nek.

Zárás:

Dr. Bozsonyi Károly megköszönte az OST tagjainak, a meghívottaknak, és az előadóknek a részvételt és további jó munkát kívánva lezárta az ülést.

Budapest, 2014. július 16.

Dr. Bozsonyi Károly

az OST elnöke

Az emlékeztetőt kapják:

Dr. Vukovich Gabriella, a KSH elnöke,

az OST tagjai és állandó meghívottjai,

Dr. Laczka Éva

Dr. Vízkelety Mariann és

Dr. Németh Zsolt a KSH elnökhelyettesei

Melléklet: 1., 2., 3., 4. napirend anyagai